

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

מכות דף ח' ע"א

הזורק גוש עפר בדקל וע"י זה הושרו תמרים ונפלו על אדם והרגוהו, האם חייב גלות?

בכוחו	בכוח כוחו ¹	
חייב ²	פטור	אליבא דרבי
פטור	פטור	אליבא דרבנן

הזורק אבן או סותר כותלו³ לאשפה והרג, האם גולה? [תד"ה באשפה].

זרק ביום	זרק בלילה	
גולה	מזיד – ואינו גולה	עשויה ליפנות בלילה ולעיתים ביום ⁴
אנוס	אנוס	אינה עשויה ליפנות לא ביום ולא בלילה ⁵

מכות דף ח' ע"ב

מה נחלקו התנאים בפירוש הפסוק [שמות ל"ד כ"א] ששת ימים תעבוד וביום השביעי תשבות בחריש ובקציר תשבות?

לר' עקיבא	על מה הפסוק מדבר	ומה בא לחדש
במצות שביעית ⁶	לאסור תוספת שביעית	
לר' ישמעאל	בשבת בראשית	להתיר קציר העומר ⁷

¹ פירוש, דזרק רגב והכה את העץ ומכח המכה הזו לא נפלו תמרים, אלא התנדנד האשכול, וכשהתנדנד האשכול אחר כך אז נפלו התמרים והרגו – בזה הוי כוח כוחו גם לרבי.

² והטעם דדמי לעץ המתבקע שלרבי חייב, דכמו שהעץ המתבקע נותן מכה בגרזנו בעץ ואז ניתן חתיכת עץ שפגעה והרגה – וחייב, ה"ה כאן. ובמהו דתימא שסברה הגמ' שאולי חשוב כאן ככוח כוחו, ביארו תוס' בד"ה מהו, דאולי דוקא גרזן שתופסו בשעת ההכאה בעץ, משא"כ כאן שזרק את הרגב מידו וא"כ אינו חשוב גופו אלא כוחו השרת התמרים היא כבר לכאורה כוח כוחו, קמ"ל שהכל חשוב כוח אחד וחייב.

³ בתד"ה אשפה מבואר שכשהעמדנו באשפה לא מיירי בסותר כותלו, והכוונה שלא מיירי רק בסותר כותלו אלא ה"ה גם בזרק אבן לאשפה הוא אותו דין.

⁴ זה המקרה היחיד ששייך בו גלות כשיזרוק ביום. דעשויה ליפנות ביום ולעיתים בלילה לכאורה אין אופן כזה, דאם הוא מקום צנוע שנפנים בו אפילו ביום, ודאי שנפנים בו בלילה. אמנם בסמ"ג עשין ע"ה גורס כן.

⁵ הטעם שאנוס אף דאיכא דמיקרי ויטיב דלא צריך לעלות בדעתו שיבוא שם אדם, ורק באשפה שרגילים ליפנות בה בלילה יש לו להעלות בדעתו יותר שיבוא מישהו ויישב בכל אופן בלילה.

⁶ והראיה דאם מיירי בשבת רגילה מאי שנא שנקט דוקא חרישה וקצירה הרי כל מלאכות אסורות, אלא שבא לומר שגם בששה ימים שאתה עובד בהם פעמים שאתה צריך לשבות בהם מחרישה וקצירה וזה בשנה השביעית.

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

מכות דף ח' ע"ב

האם חייב גלות באופנים דלהלן?

הבן שהרג את אביו	האב שהרג את בנו ⁸	
חייב	חייב	אליבא דרבנן
פטור ⁹	חייב	אליבא דר' שמעון

ישראל כותי¹⁰ ועבד שהרגו או קללו זה את זה, מה דינם?

בקללו	בהרגו	
בעבד : לוקה בכותי : אינו לוקה ¹¹	גולה	ישראל בכותי ועבד
לוקים	גולים	כותי ועבד בישראל

⁷ ולמסקנא הלימוד הוא, דאמרינן קצירה דומיא דחרישה, מה חרישה בכל מקום דינה שאם מצא חרוש אין מצוה לחרוש, וא"כ ע"כ שלא מדבר הפסוק בחרישה של מצוה, גם קצירה על כרחך שלא מדבר בקצירה של מצוה, ובקצירת העומר תמיד היא קצירה של מצוה, דהא אפילו אם מצא קצור צריך לקצור ולהביא, ומזה למדנו שמה שצריך לשבות הוא דוקא מקצירה שאינה של מצוה, אבל קצירה של עומר דוחה שבת.

⁸ והעמידה הגמ' דמיירי שמלמדו אומנות, וכבר למד אומנות אחר שעכשיו אינו האב עסוק במצוה. ובתוס' ד"ה והא מבואר, שה"ה נמי אם חטב האב עצים ביער והרג לבנו בשוגג – שגולה.

⁹ דס"ל שאם היה הורג את אביו במזיד הרי היה חייב חנק, ושגגת סייף ניתנה לכפרה בגלות ולא שגגת חנק.

¹⁰ כל הדינים שבכאן הם למ"ד כותים גרי אמת, אולם למ"ד שכותים אינם גרי אמת, או לפי מה שאמרו שגזרו עליהם כגויים לכל דבריהם, דין כותי כדין גוי.

¹¹ והטעם, משום שכותי אינו עושה מעשה עמך, ומה שאמר בברייתא שלוקה, מיירי שהעיד ישראל עליו בב"ד שחייב מלקות והוזם.